Gemeenteraadsverkiezingen 2026

plaats voor pleeggezinnen

Wat kun je over pleegzorg opnemen in jouw lokale programma?

In maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen: hét moment voor gemeenten om keuzes te maken voor de toekomst van pleegzorg. Misschien ken je ze wel: dat ene gezin dat al jaren pleegkinderen opvangt, jouw buurvrouw die al een aantal maanden voor haar kleinkind zorgt of misschien ben je zelf wel pleegouder. Pleeggezinnen zetten zich dag in dag uit in om een veilige plek te bieden aan kinderen en jongeren die voor korte of langere tijd niet thuis kunnen wonen. Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp en valt daarmee onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen vraagt aandacht voor pleegzorg in de politiek, op lokaal én landelijk niveau. We delen drie thema's die volgens ons niet mogen ontbreken in de verkiezingsprogramma's, coalitieakkoorden en raadsakkoorden.

1. Aandacht voor het behoud en de waardering van pleeggezinnen

In 2024 hebben 14.713 pleeggezinnen zich ingezet voor de opvang van 19.918 pleegkinderen die voor korte of langere tijd niet thuis konden wonen. Ieder jaar stopt helaas ook een flink deel van de pleeggezinnen. In 2023 stopten 1.051 bestandspleegouders en in 2024 zijn dat er maar liefst 2.035; een verdubbeling in één jaar (factsheet Pleegzorg 2024). Het is daarom belangrijk om in te zetten op het behoud van pleeggezinnen. Dit kan door het bieden van goede en structurele ondersteuning, erkenning en waardering. Pleeggezinnen verdienen het om gehoord en gezien te worden. Heb daarbij ook actief aandacht voor de problemen waar pleeggezinnen tegenaan lopen.

> Maak behoud van pleeggezinnen tot expliciet beleidsdoel

Zorg dat pleegzorg niet alleen draait om werving, maar ook om behoud. Neem dit op in jouw jeugdzorgbeleid of lokaal actieplan. *Een goed voorbeeld is de tijdelijke functie van Ontregelaar Pleegzorg in Groningen, werkzaam voor alle tien gemeenten. Zij zorgt voor samenwerking tussen gemeenten, legt verbanden tussen pleegouders, gemeenten en hulpverleners én signaleert knelpunten die leiden tot verbeteracties. Een concreet resultaat is de aanstelling van een aandachtsfunctionaris Pleegzorg in elke gemeente. Groningen heeft ook één centraal loket voor het indienen van bijzondere kosten door pleegouders, wat zorgt voor betere ondersteuning van pleeggezinnen.*

> Ga actief in gesprek met pleegouders

Betrek hen bij beleidsontwikkeling, organiseer jaarlijkse dialoogsessies en neem hun ervaringen serieus. Geef signalen uit de praktijk structureel een plek. *Bijvoorbeeld zoals gemeente Lansingerland, die zes keer per jaar met pleegouders en pleegzorgaanbieder Enver samenkomt om in gesprek te gaan over de actuele knelpunten en kansen.*

> Laat waardering zien

Erken pleeggezinnen met woorden én daden. Kleine gebaren maken een groot verschil. Denk aan een jaarlijkse bijeenkomst, waarderingsmoment of zichtbaarheid in gemeentelijke communicatie. *Een voorbeeld is gemeente Vijfheerenlanden, die vorig jaar een motie aannam voor extra waardering tijdens de Week van de Pleegzorg. Tijdens deze week bedanken zij pleegouders met een cadeaubon en persoonlijke kaart en organiseren ze een bijeenkomst om ervaringen te delen.*

2. Formaliseren netwerkpleegzorg

Kinderen die opgevangen worden door familie of bekenden – netwerkpleegzorg genoemd – verdienen goede ondersteuning. Toch gebeurt netwerkpleegzorg vaak informeel, zonder pleegzorgcontract. Hierdoor krijgen de pleegouders niet de ondersteuning waar ze wél recht op hebben, zoals begeleiding en een pleegzorgvergoeding. Ook de screening van pleegouders blijft achterwege en pleegkinderen raken uit beeld. De NVP vindt daarom dat netwerkpleegouders actief geïnformeerd moeten worden over deze mogelijkheid en dat de formalisering voortvarend geregeld moet worden als daarom gevraagd wordt. De hulpvraag van het kind hoort hierbij centraal te staan.

> Informeer netwerkpleegouders

Zorg dat netwerkpleegouders tijdig en duidelijk worden geïnformeerd over hun rechten op begeleiding, vergoeding en pleegzorgcontracten. Gebruik hiervoor diverse kanalen, zoals gemeentelijke websites, informatiebijeenkomsten en samenwerking met pleegzorgorganisaties.

> Stimuleer en faciliteer formalisering

Maak het formalisatieproces laagdrempelig en snel, met duidelijke procedures en vaste aanspreekpunten binnen de gemeente. Werk daarbij nauw samen met pleegzorgaanbieders om netwerkpleegkinderen en -ouders goed in beeld te houden en van de juiste ondersteuning te voorzien. *Een goed voorbeeld is de gemeente Amsterdam die in gesprek ging met de Ouder- en Kindteams over hun rol bij vrijwillige netwerkplaatsingen en de samenwerking met pleegzorgaanbieders. Ook evalueerde de gemeente de afspraken met jeugdbescherming en andere gecertificeerde instellingen en paste deze waar nodig aan.*

3. Zorg voor voldoende financiële ruimte

Er is veel onduidelijkheid over de vergoeding van bijzondere kosten en over het recht op toeslagen. Sommige kosten worden niet of pas laat vergoed, terwijl pleegouders deze wel moeten maken. Anderen vallen net buiten de regels en krijgen geen ondersteuning, terwijl die juist hard nodig is om een plaatsing stabiel te houden. Pleeggezinnen mogen geen extra kosten hebben door hun inzet. Zeker niet als dat zorgt voor extra stress, of zelfs tot een breakdown (een voortijdige of ongewenst afgebroken plaatsing) leidt. Wij pleiten daarom voor voldoende financiële ruimte én de mogelijkheid tot maatwerk, zodat er snel en passend gehandeld kan worden wanneer dat nodig is.

> Zorg voor een passend en reëel pleegzorgtarief

Goede pleegzorg vraagt om een passend en reëel pleegzorgtarief. Anticipeer hierbij op ontwikkelingen in de pleegzorg, zoals de veranderende vraag naar (deeltijd)pleegzorg, de toename van de complexiteit van pleegzorg en de ondersteuningsbehoefte van pleegouders.

> Bied ruimte voor maatwerk

Soms vragen situaties om (financieel) maatwerk. Zorg voor ‘doorbraakbudget’ voor situaties waarin het systeem geen kant-en-klare oplossing biedt.

In contact blijven met NVP

Wil je meer weten over wat jouw gemeente kan doen voor pleeggezinnen? Of heb je vragen naar aanleiding van deze handreiking? Neem dan gerust contact met ons op via info@denvp.nl. We denken graag met je mee. De NVP is dit jaar ook *on tour*: we gaan in gesprek met pleegoudernetwerken door het hele land. Lees hier de reisverslagen per gemeente.